

AMERIŠKI SLOVENSE

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU

N S P DR SV MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 167.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 23. OKTOBRA — THURSDAY, OCTOBER, 23, 1924.

LETNIK XXXIII.

Razkrinkani "rdečkarji."

NAČRT JE BIL ŽE PRIPRAVLJEN, KAKO BI SE POLASTILI VEČJIH PODJETIJ. — VLADA JE POSTALA POZORNA IN ZAČELA DELOVATI.

George Trotzky, anarhist, ki je pobil in razmesaril celo družino v Simeforopol, Rusija, nato pa pobegnil v Ameriko, je bil imenovan za načelnika policije v Kolomna; Morris Busheim, ki se je tudi nahajal v Chicago, je bil imenovan načelnikom policije v Melitopol; C. Dubenik, ki je bil zaposlen v Indiana Harbor kot delavec pri jeklenemu podjetju, je bil imenovan za generala v "rdeči" armadi; J. Kornek, tudi znan v Chicago je postal vojaški poveljnik na trdnjavi sv. Petra in Pavla v Petrogradu; J. Kisevsky, bivši krojaški delavec pri Hart, Scharner & Marx v Chicago, je postal vojaški poveljnik vseh ruskih čet na sibirski železnici; A. Tobinsson, advokat v Chicago je na dobil mesto guvernerja v Sibiriji.

To je bilo v letu 1918., ko je ravno revolucionarno gibanje v Zdrž. državah zadobivalo trdna tla. Ker je bilo na tisoče ultraradikalov neprestano na delu, je to gibanje rapidno pridobivalo na moči. Pred tem časom je imela socialistijska stranka nad 120.000 članov. Od teh je najmanj 70.000 zapustilo njih vrste in se pridružili revolucionarnemu komunističnemu gibanju. Tako je naraslo število "rdečih" na toliko, da ni bilo moč ugotoviti pravega števila.

Prišlo se je delo na odprtem, kjer so prirejali pogoste seje. Organizacija je postala tako važen faktor, da so jo smatrali že za tako močno, da je že bilo sklenjeno v Rusiji, da ustanovijo z njo politično zvezo. Tako so proti koncu leta 1918. v ta namen odprli v mestu New York urad, pod imenom "Urad sovjetske Rusije."

Končno, pa pride iz Rusije delegat z naročilom, da mu je poverjen mandat, da imenuje predstavnika sovjetske vlade v tej državi. Tako je bil po kratki debati na seji gori imenovanega urada za to mesto odbran Ludwig H. K. Martens. Martens se je izkazal kot organizator tega gibanja, da poseduje velike zmožnosti. Skozi njegovo prizadevanje je število pristavev se potrojilo.

Skozi prizadevanje Williama Brossa Lloyda, je prišel Martens v Chicago, kjer je govoril tisočim. Na več sejah je bil tak naval, la je moral policija delati red. Veliko število delavcev ni moglo dobiti prostora v dvorani, tako da se je bilo bati, da pride do resnega spopada. Dvorana je bila nabito polna.

Martensova ideja je tudi bila; po vseh državah v vsakem mestu odkazati prostore za zbirališča, kjer bi, ko bo napočila "ura" prejeli orožje in se takoj polastili tovarov. V ta namen so bili prostori odbrani blizu vseh večjih podjetij. V Chicago so bili ti prostori odkazani korporaciji: Za polastiti se Crane Co. je bil odločen prostor za zbirališče na 39. cesti in Kedzie Ave., za oddelek Lit-

vincev pa na 43. cesti in Kedzie. Nadalje so imeli v ta namen odbrane prostore za zbirališče v bližini Intern. Harvester Co.; pri klavnicah; pri Argo Corn Products Co. v Argo; pri jeklarni v Gary, Ind. v Indiana Harbor, kakor tudi v South Chicago in po več drugih krajih. Vse je bilo tako z natančnostjo določeno, da ko bi prišel tisti "dan", bi ne bilo nič vprašanja, ampak vsak bi svoje storil.

(Dalje prih.)

TOŽBA ARMENCEV.

Obupno stanje Armencev. Bili so zapeljani, sedaj pa britko občutijo svojo zmožnost.

Etelmiadzin, Armenija. — Armenija ima še vedno oči obrnjene proti Ameriki, na katero polagajo upanje, da se bo zavzela za njih usodo.

Armenci sicer pripoznajo, da so si pod boljševiško vladjo opomogli, vendar se hudujejo nad evropske države, ker so jih zapustile in izdale sovražniku. Ko bi bili Armenci le malo slutili, kakšne bodo posledice, bi si bili mesto sovražnikov, pridobili prijatelje. Sedaj plačujejo kazen, ker so bili nasprotni Rusiji v svetovni vojni. Njih neodvisnost je proči, njih zemlja opustošena, njih ljudstvo razrušeno. Tisoči njihovih sinov je padlo v vojni. Tisti za katere so se bojevali so jih zapustili, tako so prišli na milost in nemilost sovražniku.

In Amerika — tako toži Armenec, ni hotela sprejeti mandata za Armence pod Ligo narodov, kar je britko razočaralo ta dobri verni narod, ki je neizrečeno veliko gorja pretrpel. Armenci pa vedo, da ni ameriško ljudstvo tega krivo — oni vedo, da so mu krivi profesionalni politikarji.

V letu 1920.-1., so boljševiki pobrali Armence iz cerkev opravo in dragocenosti, kar so jim pa vse vrnili, za kar so neizrečeno hvaležni. Zelo hvaležni so pa tudi ameriški ljudstvu, ker brez pomoči iz Amerike, bi bili poginili. Takrat, ko je bila potreba najhujša, je bila pomoč iz Amerike najboljše. Še danes hodi polovica žena in otrok v Armeniji v oblačilu, ki je prišlo iz Amerike, katerega so nabirali dobrotniki po vseh državah Amerike.

50.000 otrok je danes v Armeniji, ki nimajo starišev, ti otroci so živ dokaz kako izdatna je bila pomoč ameriškega ljudstva, ker kakor zatrjujejo Armenci sami, teh otrok bi danes ne bilo pri življenju, ko bi ne bilo te pomoči.

Kar pa najbolj tare to verno armensko ljudstvo v sedanjem času je to, da jim dela sovjetska vlada težkoče glede opravljanja njih verskih dolžnosti. Tako je sedaj Armenija brez semenišča, zabranjeno jim je tudi v šoli podučevati krščanski nauk.

RAZNE VESTI.

— Mesquite, Tex. — Robert Hall, jetnik državne jetnišnice, je dobil zelo razve seljivo poročilo. Zeno je obiskala Mrs. Storklja in ji pustila tri krepke fantičke. Ker pa taka družina potrebuje nekoga, da skrbi za njih preživljenje, je odredil guverner Davidson, da se Hall izpusti na svobodo.

— Berlin. — Od tukaj poročajo, da je predsednik Ebert izdal ukaz, po katerem naj bi se razpustil "reichstag."

— Spencerville, Okla. — je sovraštvo med dvema družinama prišlo do vrhunca, so se spopadli z revolverji, kar je imelo za posledico, da sta brata Ray in Major Van Mattrie mrtva, J. England in njegova dva mlajša sinova so pa bili kot morilci odpeljani v ječo.

— Buffalo. — Tukaj sta skupaj trčila dva električna vlaka, pri čemur sta bili dve osebi mrtvi in nad šestdeset ranjenih.

— Detroit, Mich. — Tukaj so aretirali tri roparje, kateri so obdolženi, da so 12. t. m. umorili Clifort Greavesa, lastnika neke igralnice. Po izpovedi aretirancev posnemamo, da so obdolženi igrali in bili ogoljufani za večjo svoto, nakar so se hoteli polastiti denarja nazaj s silo in tako je med pretepom lastnik prišel ob življenje.

— Phoenix, Ariz. — William Harborough, star 25 let, kino igralec, je pri izvrševanju svojega posla v reki Yuma utonil.

— Honolulu. — Poročnik William McCarty, je bil na mestu mrtev, ko se je avto v katerem se je vozil prekučnil v obcestni jarek.

— Chicago, Ill. — Peter L. Palmer, železniški delavec, ki opravlja svojo službo po noči, nima miru po dnevi za počitek, ker na bližnjemu dvorišču dečki zbijajo žogo in delajo vrišč. To je ženo Palmerja tako vjezilo, da je šla z revolverjem nad dečke in enega zadela zadaj v vrat. Dečka so odpeljali takoj v bolnišnico, kjer upajo, da okreva.

— Honolulu. — William T. Garden, ameriški okrajni pravdnik, je pri kopanju prišel v vrtinec in utonil. Truplo je voda odnesla.

— Riga, Latvija. — Ker se boje, da bi Leninovo truplo zmrazilo in se razpočilo preko zime, so odredili da se napravi napravo, ki bo prostor kjer truplo počiva primerno ogrevala. Radi tega bo sedaj 14 dni zaprt za posetnike. Čez poletje je obiskalo grob 500.000 ljudi.

— Chicago, Ill. — Ta "prešmentana ljubezen" John E. Gorki, star 25 let, bivši mornar se je v nekem kino gledališču na State str. zastrupil. Pustil je pismo na stolu gledališča, v kateremu na petih straneh opisuje žalost, ker mu je ljubica neka Miss Ruth Wagner postala nezvesta. — Miss Inez Hensley, 4610 Hazel ave., se je sprla s svojim ljubčkom Roland McDanielom, nakar je šla v svojo spalno sobo, kjer si je s plinom končala življenje.

V MACEDONIJI VRE.

Bulgarija je poslala 4.000 mož na mejo, da prepreči komitaše pred vpadom v Srbijo.

Dunaj. — Bulgarija je poslala 4.000 mož na srbsko mejo, da prepreči komitašem ali macedonskim revolucionarnim četam, da bi ne prestopili srbske meje. Srbi grozijo, da bodo zapodili te čete v Bulgarijo.

V Macedoniji balkanski kotel najhujše vre. Macedonija ima krog 1.500.000 prebivalcev, kateri so razdeljeni na tri strani: namreč. Jugoslavijo, Grško in Bulgarijo. Jugoslavija in Grška si močno prizadevata, da bi podjarmili Macedonci, kjer se jim za branjanje verske svoboda, kakor tudi šolski pouk, z namenom, da bi si jih na ta način osvojilo.

Jugoslovanska vlada si posebno prizadeva posrbiti macedonsko ljudstvo, da bi na ta način prišli do večine, s katero bi potem vladali Jugoslaviji. Tako vsi Macedonci, ki se temu branijo, so primorani zapustiti Jugoslavijo, kamor se pa ne smejo več vrniti. Zato je sedaj najmanj 200.000 takih beguncev v Bulgariji.

Bulgarija je pa prijazna Macedoncem, radi tega ker je večina višjih uradnikov v bolgarski vladji Macedonci, tako so tudi voditelji v Sofiji. Bulgarija hoče ostati neutralna, vsled tega je obljubila, da bo storila vse kar ji je mogoče da ostane mir.

Bulgarija ima 4.000.000 prebivalcev z armado, ki šteje 30.000 mož in je sestavljena iz prostovoljcev: med tem, ko ima Jugoslavija 200.000 mož in Grčija 150.000. Tako so Bulgariji mnenja, da naj Jugoslavija in Grčija si same držijo komitaše nazaj, ker razpolagajo s zadostnim številom vojaštva.

Macedonci so patrioti in ne komunisti, ako bi pa prišlo do autonomije, bi se pa tudi ne branili pomoči sovjetske Rusije, katera jim je tudi bila obljubljena skozi Radiča, ki stremi za tem, da bi postala Jugoslavija federativna, v kateri federaciji bi bila tudi Macedonija in Bolgarska.

Sedanji voditelj Macedonci je proti komunistom in macedonski patriot, ki se bojuje za autonomijo. Macedonija poseduje najbogatejšo tobačno polje na Balkanu.

— Vihar razdejal mesto na Kubi.

Havana, Kuba. — Od tukaj je prišlo poročilo, da je vihar razdejal mesto Arroyos de Mantua, kjer je našlo 13 oseb žalostno smrt, nad 50 jih je pa bilo ranjenih. Skoro vsaka hiša v mestu je poškodovana, veliko škodo trpe tudi lastniki tobačnega polja. Brzjavne in telefonske napeljave so vse potrgane.

— Stavka iz simpatije.

Havana, Kuba. — Ves železniški promet na Kubi je vstavljen radi stavke železničarjev, kateri so odložili svoje delo iz simpatije do stavkajočih delavcev sladkornih podjetij.

Iz Jugoslavije.

DOLG ŽELEZNIŠKEGA MINISTRSTVA 500 MILIJONOV DINARJEV. — ARETIRAN POROČEVALEC V BULGARIJI. — BLAIROVO POSOJILO. — DRUGE RAZNOTEROSTI.

Finančni odbor je razpravljal o povečanju kredita 140 milijonov Din za promet. Minister za promet Sušnik naglašal, da se do sedaj ni delalo tako, kakor bi se moglo. Navaja način, kako so se do sedaj vršile poprave v zasebnih tovarnah in delavnicah. Primerja cene državnih tovarnen z onimi zasebnih. V zasebnih tovarnah so bile cene za polovico višje kot v državnih. Popraviti je treba 12.000 vagonov. Ako bi se delalo po dosedanjemu sistemu, ne bilo bi dovolj 400 milijonov dinarjev. V svojem ministertvu je sestavil komisijo, ki naj bi prisilila zasebne tovarne na zmernejše cene. Istočasno naj bi se državne tovarne nabavile materiala in ostalih potrebščin, da bodo mogle konkurirati zasebnim tovarnam. Posrečilo se mu je, skleniti nekaj pogodb za popravilo vagonov. Vagoni se bodo razdelili v tri vrste. Tako bi stala poprava najbolj pokvarjenega vagona 23.000 dinarjev. Ko so prešli na glasanje tega kredita, je prometni minister propadel s 16. proti 15 glasovi.

— "Vremenov" poročevalec aretiran od Bolgarov.

Belgrad. — Na bolgarski meji so bolgarske oblasti zaprle dopisnika belgrajskega "Vremena," Bruno Herenda. Radi takega postopanja je glavni tajnik Jugoslovanskega novinarskega združenja poslal bolgarskemu časnikaškimu društvu v Sofiji brzjavko, v kateri protestira, da so dopisnika zaprli in zahteva, da društvo intervenira, da se dopisnik izpusti. V nasprotjem slučaju bo vložil pritožbo glavnemu tajniku Zveze mednarodnega tiska in zahteval od jugoslovanske vlade, da bolgarskim časnikarjem ne dovoli prehoda čez našo državo. Prosil je za takojšnji odgovor.

— Blairovo posojilo.

Belgrad. — Vlada je dala Blairu pogodbo opcijo za druga 2 milijona dolarjev za slučaj, ako bi rabila ta denar za dovršitev omenjenih prog. Pogodba za grajenje jadranske železnice je podaljšana do 1. marca 1925.

— Vsled gladu v smrt.

Ustrelil se je v užičkem parku suplent poženske gimnazije Olupić. Bolehal je že dalje časa na tuberkulozi, katero si je nakopal vsled gladu in neumornih študij.

— Volkovi pred Sarajevom.

Na sarajevskem polju so se pojavili volkovi. Prišli so na dvorišče posestnika Stojkana Kolovrata, kjer se je nahajal vol in neko zrebe. Volkovi so obe živali raztrgali in požrli. Listi so mnenja, da se je bati volkov celo na sarajevski mestni periferiji, če bo pritiskala huda zima.

— Tatinski cigani.

V zadnjem času so se zopet pojavili v raznih krajih

na Kranjskem predrzni cigani in ciganke, ki se potikajo po deželi in uganjajo razne sleparije. Ciganke igrajo s kartami in prerokujejo; med tem ko cigani igrajo na citre, ko pa odidejo, manjka kmetom razno blago, kakor tudi denar. Cigani pa kakor znajo spretno krasti znajo tudi spretno skriti.

— IZPRED SODIŠČA.

Žalosten tat.

Na praznik Vnebohoda majnika meseca je bilo vlomljeno pri posestniku in trgovcu Antonu Bahovcu na Mali Račni. Ko so prišli ljudje od maše, so opazili tatvino in pogrešili črno zimsko suknjo, nekaj obleke, par čevljev, zlato double-verižico, električno žepno svetilko, kos gnjati, 30 klobas, liter brinjevca in 3 litre navadnega žganja. Šli so takoj iskat vlomilca in res sta našla dva moža v gozdu današnjega obtoženca Matijo Znidaršiča, kov. pomočnika, doma iz Kompolja. Ležal je ob malem ognju, pekel si je krompir in pil brinjevec. Tat se je obeh mož tako ustrašil, da jima je ponudil še celo brinjevca, s čemur pa je dosegel ravno nasprotno. Obtoženec, ki je že od 2. julija v preiskovalnem zaporu, je tatvino odločno zanimal in je tudi po sodbi ni priznal. Hotel je dokazati, da je bil za časa tatvine nekje drugje. Vendar pa se njegov zagovor ni posrečil, ker so ga pričeli odločno spoznavati, da je on pravi tat. Tudi je bil radi tatvine že večkrat kaznovan in se je klatil že delj časa brez dela po okolici. Obsojen je bil na 8 mesecev težke ječe in bo moral plačati vse stroške in povrniti Bahovcu 9346 kron škodo. Vsteje pa se mu preiskovalni zapor. Na vprašanje predsednika, če sprejme kazen, je odgovoril Znidaršič: "O, gospod, samo žalosten sem, ker imam tako veliko kazen!"

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 7.85
1.000 — Din	\$ 15.35
2.500 — Din	\$ 38.25
5.000 — Din	\$ 76.00
10.000 — Din	\$ 151.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1.000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljках nad 10.000 Din. i nad 20.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na kažejo po cenah onega dne, ko m sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAV. NO.

Vse pošiljke naslovite na—SLOVENSKO BANKO ZAKRAJŠK & GEŠARSK 74-94 AVE. NEW YORK, CITY

Iz življenja in sveta.

Nov naročnik.

Notranjost Južne Amerike je veliko manj znana kakor pa notranjost Afrike. Raziskovalec profesor A. Paznanski pripoveduje, da je našel v puščavi notranje Bolivije doslej neznano pleme. Med slanimi jeziri in vulkanskim gorovjem je našel lepe predzgodovinske stavbe, ki pričajo o visoki kulturi davne preteklosti. Našel je tam narod Čipaja, ki govori še prastari domači jezik in ki takorekoč nadaljuje življenje prazgodovinskih ljudi. Orodje, ki ga rabijo, je tako kakor so ga našli v razvalinah starih mest, in lahko iz današnje uporabe sklepamo na prejšnjo. V davno minulih časih je narod Ay-mara Čipaje napadel in premagal, in zatekli so se v puščavo in puščave. Njih življenje je zelo žalostno, in otožno vzklikajo: "Gorje nam, ki moramo živeti v tej puščavi!" Kakor bi se spominjali na lepše čase in lepše kraje. Svojo deželo imenujejo "vragov raj," skoraj nič ne raste tam, ne vidiš ne drevesa in ne grma, samo tja in sem kako zelišče. Neko tako revno zelišče, lampaja, uporabljajo kot zdravilno sredstvo. Neprestano piha veter po solnčni puščavi, celo živali bežijo iz "dežele prokletstva." Po noči leden mraz, po dnevi žgoča vročina. Povsod samo pesek, kamor seže oko. V žalostni puščavi raste samo gomlajsti sadež jareta, služi za hrano živali in čimčim, ta pa Čipajem, stanujočim v okroglih kočah iz prsti. Profesor Paznanski je zbral veliko antropološke, jezikovne in narodnoslovne snovi, važne za poznavanje prazgodovinske dobe.

Katoličani in ameriški državni zavodi.

Nekateri ameriški protestantski krogi se silno boje, da ne bi zrastle v javnosti vpliv katoličanov. Kriče in obrekujejo, da se katoličani polasčajo državnih zavodov. Na to je odgovoril Ernest O'Brien v nekem javnem govoru v Detroit, Mich.: Neka vladna ustanova je dejansko v katoliških rokah, ker vlada ni sposobna, da bi jo vodila... To je naselbina ameriških gobavcev v Luisiani, kjer živi dober tisoč bolnikov pod — kontrolo katoliških sester. Nobeden izmed obrekovalcev katoličanstva se pač ne bo pri-

javal, da bi tvegali svoje življenje in šel streč gobavcem, kakor to delajo katoliške usmiljenke iz ljubezni do Boga."

Lepa nagrada za spiritiste.

5000 dolarjev je razpisala nedavno revija "Scientific American" kot nagrado onemu, ki doprinese neovržen dokaz za metapsihične pojave. V Ameriki, kakor v Evropi se po vojni ljudje živahno pečajo z nadčutnim svetom. V najrazličnejših spiritističnih sejah kličejo in izprašujejo duhove z onega sveta, ki se po njihovem zatrjevanju včasih prikažejo, včasih pa ne, kakor se jim poljubi. Ker so se po sedaj pokazale vse take in slične prireditve kot goljufije in ker je kljub temu še vedno dosti pristašev te in one struje, je "Scientific American" razpisala nagrado 2500 dolarjev prvemu, ki poda fotografsko sliko kakega duha pod pogoji, ki jih stavi časopis, in pred razsodiščem znanstvenikov, ki jih isti časopis imenuje. Drugo nagrado 2500 dolarjev pa dobi oni, ki pod enakimi pogoji vjame na fotografsko ploščo kako drugo vidno spiritistično prikazen. Popolnoma psihični pojavi, kakor telepacija, in glasovi, kakor trkanje so od nagrade in tekme izključeni. Imena sodnikov, za spiritistične seje veljavne določbe in rok razpisa je že objavljen. Nagrado bo najbrže "Scientific American" lahko mirno zopet spravila v žep.

Gad v želodcu.

V bolnišnici v Davosu je tedni umrla neka bolniška strežnica pod znaki težke bolezni v prebavilih. Pri raztelesenju so našli zdravniki v njenem želodcu živega gada, ki se je zagrizel v želodec. Nenavadni slučaj si razlagajo na ta način, da je strežnica kdaj srkala vodo naravnost iz kakega studenca na polju in pri tem požrla mladega gada.

Poraba elektrike na svetu.

Po podatkih, ki jih je zbrala uradna pisarna države Newyork iz poročil posameznih držav in ameriških konzulatov v inozemstvu, je znašala celotna poraba elektrike na svetu leta 1920. 99,456,000.000 kilovatnih ur; od tega 15,183,300.000 kilovatnih ur za razsvetljavo, ostanek,

84.7 odstotkov, pa za industrijo itd.

Združene države kot najmočnejši konsument so porabile leta 1920. vsega skupaj 49,802,000.000 kilovatnih ur, od tega 6870 milijonov za razsvetljavo in ostalo za pogon v tovarnah, rudnikih, za ceste in druge železnice in farme.

Glede na porabo toka za vsako osebo prebivalstva stoji Združene države šele na četrtem mestu.

Prvo mesto zavzema Švica, kjer so razpoložljive vodne sile najbolj izrabili; tu znaša poraba za vsako osebo 700 kilovatnih ur na leto. Nato sledi Kanada s porabo 612 in Norveška s porabo 493 kilovatnih ur toka na leto; potem šele pridejo Združene države z 472, Švedska s 364, Francija s 147, Nemčija s 141 kilovatnih ur porabe toka na osebo in leto.

Od približno 1720 milijonov prebivalcev zemlje stanuje le 111,822.000 ali 6 in pol odstotka v električno razsvetljenih stanovanjih.

Od vseh vodnih sil zemlje, ki jih računa U. S. Geological Survey na 439,000.000 konjskih sil, je izrabljen šele minimalen del — 5.4 odstotke.

Dobri računar.

Dva možakarja se pogovarjata o starosti: "Jaz," pravi prvi, — sem star 35 let." — "In jaz, se oglasi drugi, — "jih imam pravkar 40!" — "Nu, — odgovori prvi, — čez pet let sva pa vkup!"

RRODAM PREMOKOKOP,

ki se nahaja pri tlakovani cesti 12 milj od Youngstowna, Ohio. Do Petersburga je 1 milja. Premoga je 35 akrov. Hiša s 18. sobami in hlev za 4 govede, V jami se dela vsaki dan, prodaja se z vso opravo. Za ceno in podrobnosti se izve pri lastniku:

JURIJ AHLIN-U
Petersburg, O. R. D. 1.
(Okt. 22., 23., in 24.)

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
CHICAGO, ILL.
Prevaža pohištva — premo-
— les — in vse kar spada
prevažalno obrt. Pokličite
ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

ZA ROŽE

telefonirajte 65
Chicago Carnation Co.
407 Jefferson Street
Joliet, Illinois.

Od mladosti mutast.

Neki berač se dela mutastega, da bi vzbudil pri mimogredočih več usmiljenja. Slučajno pride mimo človek, ki je mutastega berača poznal. Podari mu nekaj v roko in ga začuden vpraša: "Od kdaj sem si že mutast?" — "Gospod," pravi berač, — "že od mladosti!"

Iz šole.

Stric: "No, Milan, ali si zadovoljen s svojim novim učiteljem?"

Milan: "Nikakor ne! Oni nič ne vedo, vse mene vprašujejo! Danes so me celo vprašali, kdo je našel Ameriko."

Napredek katoliškega časopisa je odvisen od Vaše agitacije!

NAZNANILO!

Slovenec v Chicago in okolici naznanjam, da sem začel na svojo roko mizarstvo in tesarsko obrt. Gradim vsakovrstne garaže za avtomobile, porče, popravilam hiše in vse, ki spada v področje te obrti.

Delo jamčeno — cene nizke. Slovenec se toplo priporočam!

MATH GORJANC
General Carpenter
1925 West 22nd Place,
CHICAGO, ILL.
T. 21. & Č. 23.)

GRDINA IN SINOVI

PRVI SLOV. POGREBNI
ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

JOS. MURN
SLOVENSKI ČREVLJAR
1011 N. Chicago St.
JOLIET, ILL.

The
Will County
National
Bank

OF JOLIET, ILLINOIS

Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek
\$300,000.00.

C. E. WILSON, predsed.

Požar.

Ogenj je nastal na parni žagi g. Writzelna na Rogoznici pri Ptuj. Goreti je začelo na stropu, požar se je hitro razširil, poslopje, kjer so bili stroji je popolnoma pogorelo. Kako je nastal požar ni znano.

Ogromna goba.

Blizu Bostona so našli ogromno gobo. Tehtala je 45 funtov, nje velikost pa je znašala 32X31 palcev. Razstavili so jo na ogled v Horticultural dvorani v Bostonu. Ime tej gobi je Berkley's Pore Fungus. To pa nas spominja na staro in dobro svarilo: Varujte se strupenih gob! Sedaj v jeseni mnogi hodijo nabirati gobe in za te naj velja to svarilo, kajti nekatere vrste gob so zelo strupene. Edino zanesljivo pravilo je, pustiti pri miru vse vrste gob, za katere niste sigurni, DA SO DOBRE, isto pravilo pa velja tudi za zdravila: Ne kupujte, zdravil, za katera ne veste, da so dobra! Če trpite na slabem teku, slabi prebavi, plinih, glavobolu ali sličnih želočnih neredih, kupite Trinerjevo zdravilno grenko vino, ker za to VESTE, da JE dobro. Ime tega zdravila ste prav gotovo že slišali. Nad 25 let že živi Trinerjevo zdravilno grenko vino sloves kot izvrstna želočna tonika. Če vam vaš lekarnar ali trgovec ne more postreči, pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

OSCAR CARLSTROM
ZA
GENERALNEGA PRAVDNIKA.

Oscar Carlstrom republikanski kandidat za generalnega pravdnika je "self made man" potomec švedskih starišev v državi Illinois.

On je delal ves čas šolske dobe in nobena ovira ga ni zadržala od njegovih ambicij do izobrazbe, ki ga je privedla do praktiranja postav. Poleg tega je služil v armadi kot prostak za časa Špansko-ameriške vojne in kot kapitan v zadnji svetovni vojni, kjer je dosegel jako lep rekord.

Mr. Carlstrom je mož krasnega značaja, je živ poštenjak in pogumen mož.

On je velik proučevalec naseljenjskega problema in razume potrebe navadnega ljudstva, ker on je sam eden izmed njih.

Ljudstvo države Illinois rabi moza njegove sposobnosti, ki razume in simpatizira z delovnem ljudstvom, takega rabi za generalnega pravdnika. Ta urad je najvažnejši urad v državi vladi.

Z Oscar Carlstromom kot našim generalnim pravdnikom ste lahko zagotovljeni, da bo pravica v naši justici na svojem mestu in da ne bo nobene razlike med bogatim ali revnim, med narodnostmi, verstvi ali prepričanji. (Oglas.)

Fine prekažene in "sugar cured" šunke in slanina lastnega izdelka, najprijetnejša ga duha in okusa. Poskusite jih še danes.

THE J. C. ADLER CO.
Telefon 101

Bluff and Jefferson Sts.
Joliet, Ill.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE
(Holy Family Society)
št. 1. D. D. D. Joliet, Illinois.
Ustanovljeno 2. nov. 1914.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1924:

Predsednik George Stonich
Podpredsed. ... John Kramarie
Tajnik Paul J. Laurich,

Zapisnikar Frank Videc
Blagajnik Jos. Gršič
Reditelj Martin Bluth

Nadzorniki:

Anton Šraj ml., Anton Barbich, Frank Vranickar.

Društvo šteje 494 članov in članic ter 182 otrok. Za 50c na mesec se plača v slučaju bolezni \$1.00 bolniške podpore na vsak delavni dan. Od ustanovitve do sedaj se je izplačalo \$12,149.50 bolniške podpore.

Dne 1. marca 1924. se je nahajalo v blagajni \$4788.87.

Rojaki pristopite v naše veliko društvo, kjer se lahko zavarujete za posmrtnino in bolniško podporo.

Društvo plača \$1.00 nagrade za vsakega novega člana, kakor tudi Družba sv. Družine plača \$1.00 nagrade; torej \$2.00 za vsakega novega kandidata, ki ga pridobite v društvo.

Naš Mladinski oddelek vanudi lepo priliko, da zavaruje svoje otroke. Ta oddelek raste od dne do dne in bode v kratkem eden izmed najmočnejših.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na odbor:

Predsednik: Geo. Stonich, 815 N. Chicago St.; tajnik: Paul J. Laurich, 512 N. Broadway; blagajnik: Joseph Gersich, 401 Hutchinson St. Vsi v Jolietu, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnim srcem na znanjamo sorodnikom, znancem in prijateljem, da je smrt pretrgala nit življenja našemu mlademu pri-ljubljenemu sinu

John Tekauc-u

Umrli je dne 26. sept. 1924. Pokopan je na katoliškem pokopališču, pogreb se je vršil dne 29. sept. zjutraj s sv. mašo ob deveti uri.

Mladi John je pohajal v višjo ljudsko šolo, star konaj 14 let in 10 mesecev. Smrt nam ga je vzela v nežni mladosti. Za njim žalujejo vsi njegovi sošolci, ki izrekajo tem potom sozale nad izgubo dobrega prijatelja.

V spomin so darovali vence in rože sorodniki, znanci in prijatelji, katerim najsrčnejša hvala.

Darovali so: Iz Ely, Minn. John in Mary Tekauc. — Društvo Ciril in Metod štev. 1. J. S. K. J. katerega je bil član Mladinskega oddelka; Vincenc in Franca Vesel; John in Angela Zupancič; Lozar in družina; Anton Peček; Frank in Neža Murn iz Tower-ja.

Lepa hvala Rev. Mihelčiču, ki so tolažili stariše nad izgubo priljubljenega sina. Lepa hvala vsem tistim, ki so ga obiskali, ko je bil na mrtvaškem odru.

Tebi nepozabljeni sin, kličemo, naj Ti bo lahka Tvoja rodna zemlja!

Žalujejo ostali: Anton in Johana Tekauc stariši, Anton, Frank, Viljem, bratje, Mary, Josephina, Rosi, sestre, John in Mary Tekauc, sorodniki.
Ely, Minn., dne 15. oktobra 1924.

Kapital in prebitel
\$2,000,000.00

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, :—O—: :—O—: :—O—: :—O—: :—O—: :—O—: ILLINOIS.

SIGURNA BANKA ZA VLAGANJE IN INVESTIRANJE VAŠEGA DENARJA

IMOVINA ČEZ DVAJSET MILJONOV DOLARJEV!

tisočeri ljudi, ki pošiljajo denar potom našega posredovanja v stari kraj spričuje najbolje o naši znani postrežbi in nizkih cenah. Dajte nam enkrat priliko, da Vam izkažemo našo postrežbo in ostali boste naši stalni klijenti.

Pogovorite in posvetujte se glede potovanja c staro domovino potom našega parobrodskega oddelka. V vsakem bančnem poslu se obrnite s zaupanjem na:

KASPAR AMERICAN STATE BANK
1900 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, :—O—: :—O—: :—O—: :—O—: :—O—: :—O—: ILLINOIS.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Spogledali so se veseli tovariši, in nastal je mčen molk. Bliskoma je pregledal Vitovec vso družbo, kakor je stala po napitnici okrog Ostrovharja. Na njegovi desnici je zapazil Jošta, ki se mu je zdel posebno v zadregi.

"Bog te živi, Vitovec!" je zakričal Ostrovhar, zgrabil vrč, nalil kozarec do vrha in ga nesel Vitovcu. A ta ga je pomeril mrzlo od vrha do tal in zavrnil kozarec rekoč: "S teboj ne pijem iz enega kozarca."

Oni ga je gledal in strmél, kakor da ne bi vrjel sam svojim ušesom; a polagoma so mu pririle v zavest nesrečne besede, togota je napela žile na sencih vročkrvnega moža, in grozno so se zablistale temnomodne oči. A preden je izbruhnila razbrzdana jeza, so ga obsuli tovariši, prestrašeni in popolnoma neveseli, kaj da to pomeni, in ga vlekli nazaj za mizo, ko je kričal, da more le kri izprati to sramoto. Jošt pa je pogovarjal Vitovca in ga prosil za žive in mrtve, da naj prisede, da poravnajo prijateljski krivdo, ki jo je gotovo rodila žalostna pomota.

"Jaz, z vami sedel pri eni mizi!" je dejal ta trdo. "Nikdar ne! Tukaj sem; izderite meče in posekajte me! Kaj gledate? Nimate poguma! A da delate spletke za mojim hrbtom, za to seveda ga ni treba."

Ponosno je gledal Vitovec v zmešnjavo, kjer se je rval Ostrovhar z osuplimi tovariši, ki so ga držali; zasukal se je po peti in odkoračil. Tam pa se je vnelo hrupno popraševanje, kaj da pomenja vse to; ugibali so tako in tako in prigovarjali razkačenemu Ostrovharju, da naj počaka par dni, da se razjasni položaj. Vitovec pa je šel po temnih ulicah v knežji dvorec. Neka posebna sila ga je gnala, da pospeši usodo. Kaj mu je bilo mar življenja, ko je doigral ne-hvaležno vlogo! Straže ga niso zadržavale, ko so ga spoznale; a ko je prišel pred sobe kneginje Katarine, sta mu prepovedala vstop stražnika. Izlepa se ni dal odpraviti Vitovec, po vsej sili je hotel govoriti s kneginjo. Odznotraj je poslušal prepir baron Vajda in poleg njega doktor Lenart. Tudi kneginja je vedela, kdo da čaka zunaj, a ob tej uri ni hotela sprejeti Vitovca. Zdaj je imela priliko, da mu pokaže, kdo da je gospodar, in pogum ji je dajal dogovor z Ostrovharjem. Tajnik pa je namigaval njej in komorniku, da bi se dala prilika še bolje porabiti.

Slovenskim gospodinjam

je znano, da se dobi najboljše svežo meso, suho prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso, kakor tudi prave KRANJSKE DOMA NAREJENE KRVAVE IN MESENE KLOBASE edino pri domačem mesarju:

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22nd STR.

CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 6319.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Beste Vi poslali kaj denarja v stari kraj to jesen?

Ako boste, potem se bo Vam dobro izplačalo, da pridete v to banko.

ŽE SEDEM-IN-ŠESTDESET LET smo mi v bančnem businessu in veliko tega časa smo posvetili specialiteti pošiljanja denarja v stari kraj.

Radi naših svetovnih zvez za pošiljanje denarja ste lahko vedno ugotovljeni, da boste pri nas dobili

NAJNIZJE CENE TUJEZEMSKEGA DENARJA. Pridite!

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

"Ostrovhar se gosti s častniki," je dejal, "vojaki so vsi zunaj mesta; slavní mož je sam. Primimo ga!" Lahno rdečica je polila kneginjo. Zapeljiv je bil nasvet, in kdo ve, če bi se bila srdila, da ga je izvršil Vajda na svojo roko. Premišljevala je nekaj časa; a kadar začne človek premišljevat, z Bogom, smeli načrti!

"Ne, ne," je dejala razburjena. "Potrpimo še nekoliko časa! Kadar iztakne, česar išče, si vsaj ne bomo očitali, da smo se prenašli." Vajda se je poslovil od kneginje in za njim tajnik, ki ga je zadrževal za rokav: "Čujte, gospod baron, priliko porabiti, to umejem jaz drugače." Zamahnil je z roko. "Nobeden pes ne bo zalajal." Komornik je pomislil, zmignil z rameni in menil, da kneginja ne ukazuje tako. Osorno in oblastno je odpravil Vitovca, svojega nasprotnika, ki ga je bil tako sramotno iztiril iz tabora.

Vitovec je moral iti. Premišljeval je, zakaj se mu ni zgodilo nič žalega, ko je vendar prišel sam med zarotnike; zakaj ga ni dala kneginja prijeti, ko je imela tako priliko in toliko povoda. Vojakov se boje, si je dejal in ostavil mesto, da prenoči med vojaki, katerim edinim je mogel še zaupati. Ali pa hočejo postopati z njim po strogem redu in ga postaviti pred sodišče. Bridko se je nasmejal. In kdo jim brani postaviti za poveljnika Ostrovharja! "Oj, Ostrovhar," je ternal silni mož, "prej bi bil mislil, da steče Savinja navkreber proti planinam, nego da me ti prodaš. Najprvo si me speljal na rob prepada in zdaj me pehaš vanj." Domislil se je tistega dne, ko je sklenil snubiti kneginjo. Ostrovhar mu je bil navdihnil nesrečno misel, ki mu je rodila toliko pekočih skrbi, toliko bridkih prevar! In to je napeljal hudobnež zaradi tega, da ga izpodrine pri kneginji. Oj, ni ga prekanjenca nad onega, ki se skriva za dobrodušnim obrazom! "Prevarjen sem, premagan še ne," si je dejal trdovraten. "Do zadnjega se ne umaknem. Treba prej poskusiti, na čigavi strani so vojaki!"

Drugega dne zarana je dal sklicati vojaštvo, da mu iznova prišeže zvestobo. Morale se pokazati, kdo je zanj, kdo proti njemu. Častniki, ki so bili zbrani okrog Ostrovharja in se živo razgovarjali, kako da bi se dal poravnati sročnji spor, so gledali debelo, ko so začuli to povelje. Namigovali so si, češ, bodoči grof si zagotavlja vernost najvažnejših podložnikov. Vojaki pa so prisegli brez pomišljanja, in Vitovec, ki se je prepričal, da so mu še vdani, se je potolažil.

Phone: Randolph 6095—R.

CLOVER DAIRY CO.

MEGLICH & ANDOLEK

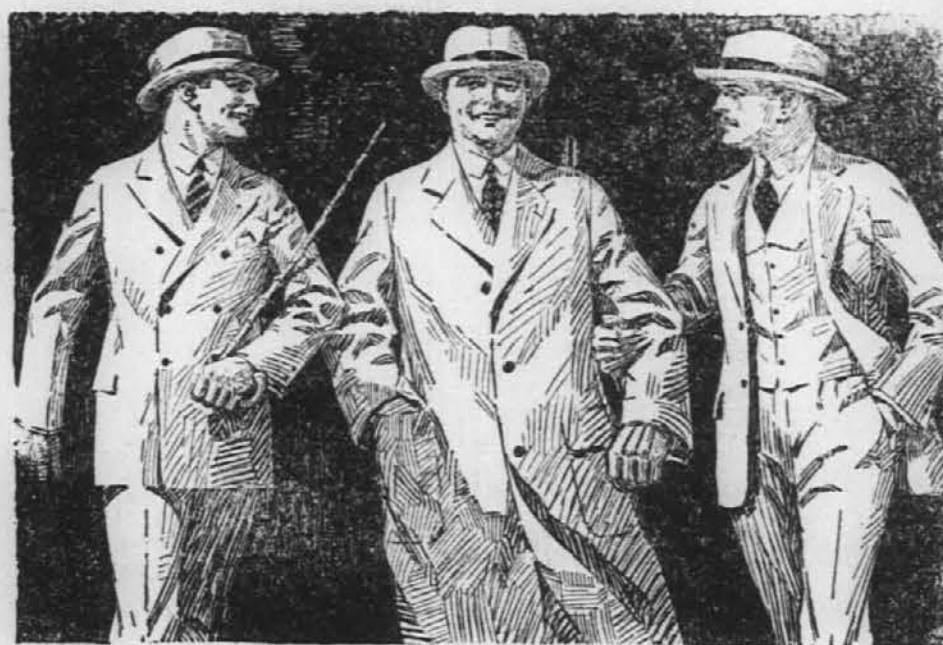
Priporočava gospodinjam svojo moderno urejeno mlekarino. Mleko razvažamo vsaki dan na dom točno in zanesljivo. Pri nas dobite tudi vedno najboljšo smetano, sirovo maslo, itd.

Rojaki podpirajte svoja rojaka!

1003 — East 64th Street, CLEVELAND, OHIO.

POVRŠNE SUKNJE

IN OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

VELIKA ZALOGA VSAKOVRSNIH JESENSKIH OBLEK PO:

\$30.00 - \$35.00 - \$40.00 in višje

Ta vrednost je mnogo večja, kakor smo jo mogli še kdaj ponuditi v drugih sezonah.

Pa ne samo, da je vrednost večja, ampak tudi izbira je večja in dobro zamišljena, bolj kakor kdaj prej v tej trgovini. — Fantje in mladi možje bodo našli v naši trgovini različnosti v oblekah, natančno narejene po najnovejšem modelu in prihajajočem stilu, katere kupovalci sedaj najbolj zahtevajo. Odraščeni možje pa bodo našli v tej izbiri sedanje in konservativne prejšnje mode obleke, ki so priljubljene njihovem okusu.

Povabljeni ste, da se zglasite v naši trgovini in si ogledate naše nove jesenske obleke.

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

JELINEK & MAYER, LASTNIKA

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 16th Street. (C.)

NAZNANILO IN PRIPORO. NAZNANILO IN PRIPORO. ČILO.

Našim cenjenim naročnikom, prijateljem in dobrotnikom v Clevelandu, Lorainu in Barbertonu in po drugih delih države Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal te dni naš potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste "Amerikanski Slovenec in Edinost," "Ave Maria" in "St. Francis Magazine." Pooblaščen je tudi pobirati naročila in plačila za oglase, ter vse, kar je v zvezi z gori imenovanimi listi.

Obenem bo prodajal in delil Koledar Ave Maria za leto 1925., ki je ravno te dni izšel. Cenjene naročnike, prijatelje in dobrotnike prosimo, da mu gredo na roko pri agenciji za tako potrebni katoliški tisek. Vsem ga toplo priporočamo!

Uprava A. S. in Ed., Ave Maria in St. Francis Magazine.

Cenjenim naročnikom, blagim dobrotnikom in prijateljem in vsem rojakom po državi Washington, California in Utah naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste "Amerikanski Slovenec in Edinost," "Ave Maria in St. Francis" in vse drugo, ki je v zvezi z našim podjetjem in imenovanimi listi.

Rojaki prosimo Vas, pomagajte požrtvovalnemu in za katoliški tisek vnetemu možu Mr. Mladichu širiti dobro kat. časopisje. Prigovarjajte svoje sosede in prijatelje, da se na liste naroče, da se tako zane-se dobro časopisje v vsako slovensko hišo. Mr. Mladich vsakomur najtopleje priporoča!

Uprava A. S. in Ed., Ave Maria in St. Francis Magazine.

KOLEDAR AVE MARIA

za prihodnje leto 1925.

JE IZŠEL

Začeli smo ga že razpošiljati.

Ker je koledar Ave Maria edini slovenski katoliški koledar v Ameriki, zato smo prepričani, da bodo naši rojaki, kakor vsako leto, tudi letos hitro segli po njem.

Priporočamo ga vsem! Vsak bo vesel kdor ga bo kupil. Knjiga je izvanredno zanimiva in koristna, ker obsega poleg drugih lepih spisov tudi kroniko preteklega leta vseh važnejših dogodkov slovenske katoliške Amerike.

CENA KNJIGI JE SAMO 50c.

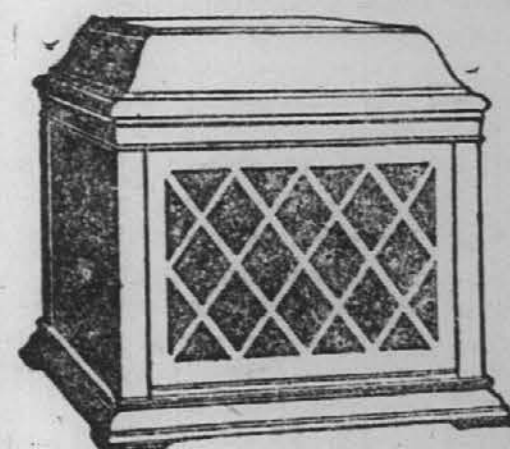
Dobi se pri vseh naših lokalnih zastopnikih in pa v UPRAVNIŠTVU

AVE MARIA

1852 West 22nd Place,

Chicago, Ill.

ELY, MINNESOTA

GRAMOFONI

so pri zabavah kakor nalašč. Vam odslužijo pri domačih zabavah, kakor vsak godec.

Ako ga še nimate v Vaši hiši, pridite v našo trgovino, ki jih imamo v zalogi in oglejte si jih. Imamo vsakovrstne slovenske in angleške plošče.

POLEG DRUGEGA imamo v zalogi vsakovrstno blago za šivilje. — Vsakovrstne narejene obleke, za žene, dekleta, male deklice in otroke.

IMAMO veliko izbero moških oblek, močne trpežne hlače in cele obleke za na delo. Vsakovrstne srajce za praznike in za na delo. — Raznovrstno spodnjo obleko. — Klobuke in kape in vse druge potrebščine, ki spadajo v trgovino z mešanim blagom.

TRPEŽNE in močne čevlje za praznike in za na delo. Kakor tudi galoše, "over shoes" za mrzlo vreme, dobite pri nas vsake vrste.

GROCERIJU imamo v zalogi vedno najboljšo, zakar se posebno priporočamo našim gospodinjam.

Pridite in prepričajte se!

Slogar Bros.

ELY, MINNESOTA.

Phone: 104

Vsem onim, ki so povpraševali po knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK KNAJP

sporočamo, da je ta knjiga zopet izšla in smo ravno kar dobili večjo zalogo iz starega kraja ter je vsem na razpolago.

CENA NOVI KNJIGI JE \$1.50.

Pošljite naročilo takoj na:

KNJIGARNO EDINOST,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.